

Meld. St. 24 (2016-17) – «Felles ansvar for felles framtid – bærekraftsmålene og norsk utviklingspolitikk» - Høringsuttalelse

De fleste land i verden har nok ressurser til å utrydde fattigdom. Problemet er ikke mangel på ressurser, men hvordan ressursene fordeles og brukes internt i land, og mellom land og folk i verden. Den voksende ulikheten er en helt sentral utfordring for utvikling og utenriks- og forsvarskomiteen har selv påpekt at økonomisk vekst uten en god fordelingspolitikk ikke vil føre til fattigdomsbekjempelse og bedre levevilkår for befolkningen som helhet. Det tar denne stortingsmeldingen ikke hensyn til og den mangler både ideer og tiltak for å fremme utjevning mellom grupper, med unntak av likestilling for utvikling som vi ser fram til å se hvordan iverksettes. Meldingen legger vekt på den katalytiske effekten av bistand, men har få forslag ut over involvering av næringslivet. «Skatt for utvikling» kan ha en katalytisk effekt, men det er ikke klart hvordan dette programmet skal videreutvikles. En tydelig strategi for å bidra til en bedre fordeling av ressursene vil være langt mer bærekraftig enn en ensidig satsing på å finansiere sosiale tjenester over bistandsbudsjettet.

Ulikhet av fordeling er også knyttet til ulikhet i makt, og tilgang til og innflytelse på politiske beslutninger. Etter mange tiårs framgang, ser vi nå tilbakegang i demokratiutvikling og en drastisk tilstramming i retten og muligheten til organisering. Dette er viktig for utvikling, men fullstendig oversett i stortingsmeldingen.

OECD analyserer de politiske, samfunnsmessige, økonomiske og miljømessige dimensjonene av sårbarhet. I stortingsmeldingen velger regjeringen å prioritere det økonomiske og miljøet, men ser bort politiske og samfunnsmessige dimensjoner. Det er tvilsomt at regjeringens satsingen på økonomiske utvikling vil ha den ønskede effekt uten en mer helhetlig tilnærming. Vi mener at det er en kombinasjon av statens kapasitet til å regulere, skattlegge og tilrettelegge for næringsutvikling, ansvarlige private aktører og organiserte arbeidstakere og/eller småprodusenter, samt forhandlingsmekanismer mellom de ulike aktørene, som skaper betingelsene for en samfunnsutvikling der de økonomiske godene fordeles hensiktsmessig. Utenriks- og forsvarskomiteen har tidligere sagt at godt styresett er en grunnleggende forutsetning for enhver utvikling, også for en sunn og bærekraftig næringsutvikling. Stortingsmeldingen tar ikke høyde for dette. Jobbskaping er riktig og viktig satsing, men vi må alltid kreve aktsomhet av næringslivet. Når vi satser midler fra utviklingsbudsjettet på næringslivsutvikling må vi kunne dokumentere at dette kommer fattige og marginaliserte til gode og at hensyn til deres oppfatninger er ivaretatt.

World Development Report 2017 sier vi må ta hensyn til kontekst, og til at det er ubalanse i makt mellom ulike aktører, dersom vi vil at utviklingstiltak skal virke. OECDs prinsipper for

engasjement i sårbare stater sier det grunnleggende er at man må; forstå lokal kontekst, sikre at man ikke gjør skade og gjøre statsbygging til et sentralt mål. Regjeringen har varslet - og utenriks- og forsvarskomiteen har etterlyst - en strategi for sårbare stater. Da må disse prinsippene ligge til grunn og det må sikres god kontekstforståelse blant alle utviklingsaktører. Omtrent halvparten av landene som er definert som sårbare stater er mellominntektsland. Dette understreker behovet for å utvikle en egen strategi for mellominntektsland, med et spesielt fokus på fordeling, styrking av sivilsamfunn og demokratisering.

Norsk Folkehjelp har følgende forslag til merkander:

Stortinget ber regjeringen om å:

- Legge fram en strategi, i forbindelse med statsbudsjettet for 2018, for hvordan norsk utviklings- og utenrikspolitikk skal bidra til å gjennomføre bærekraftsmål 10 – «Mindre ulikhet» som et mål i seg selv og som et tverrgående hensyn i all utviklingspolitikk.
  - Sikre at landstrategier for partnerland skal ta utgangspunkt i en kontekstanalyse av maktforhold og vertikal og horisontal ulikhet, samt inneholde mål og tiltak for at norsk samarbeid skal bidra til mindre ulikhet. Regjeringen må definere tydelig hva det innebærer å være et partnerland, og bygge kapasitet for å kunne bistå landene i tråd med landstrategien.
  - Tydeliggjøre på hvilken måte Norge skal følge opp forpliktelsen fra Addis Abeba konferansen om å doble støtten til skatterelaterte spørsmål i bistanden. " Skatt for utvikling" må bli et tyngre og mer sentralt virkemiddel.
  - Sikre at Nordfund utvikler metoder og kapasitet til kontekst og maktanalyser, konsultasjon med sivilsamfunn, hensyn til urfolks rett til konsultasjon (ILO 169), samt dokumentasjon av bidrag til jobbskaping og godt arbeidsliv. Norfunds mandat bør gjennomgås i forhold til egnethet til å bidra til fattigdomsreduksjon og utjevning.
  - Utvikle en egen strategi for fattigdomsbekjempelse i mellominntektsland med spesiell vekt på statsbygging, fordeling og styrking av sivilsamfunn. Strategiene bør legge vekt på god kontekstforståelse som utgangspunkt for samarbeidet og ta hensyn til ubalanse i makt mellom ulike grupper.
  - Prioritere langsiktig og stabil støtte til organisasjoner i sivilsamfunnet i deres rolle som pådrivere, vaktbikkjer, demokratibyggere og som representanter for interessene til fattige grupper. Regjeringen må være en aktiv pådriver internasjonalt for organisasjons- og ytringsfrihet og inngå samarbeid med likesinnede land for å fremme dette.
  - Sette et tak på 5 % for hvor stor andel av bistandsbudsjettet som kan brukes på flyktingutgifter, med et mål om å fase disse utgiftene ut i 2018-budsjettet.
-